

(המשך מעמוד 11)

ללא ועדות שרים וחקירה, שיקרן היו ראויה ופומבי.

נגד המימוש. טולידאנו, שהוא יליד טבריה ובקיא בשפה ובמינהגים הערביים, עשה דרך ארוכה אל תפקידו החדש — כולה במנגנון הבטחוני. הודות לידעויותיו הכרויות, הוצעה לטולידאנו משרה מכובדת, כמנהל חברת בנייה עברית-ערבית בחיפה, בה שותפים סולל-בונה והבנק הערבי הישראלי.

לידידיו, סיפר שהוא מרוצה מאוד מן השינוי, וכי לא ישוב לעולם למישרה ממשלתית. אך הצעת אשכול היתה מפתה מכדי שיוכל לדחותה. ולאו דווקא בשל המעמד הרם. שכן בנושא זה — של נחיצות המימשל הצבאי — יש לשמואל טולידאנו דעות ברורות. אין אלה דעותיו האישיות, אלא דעה קולקטיבית, אשר התייגבשה אצל רוב רובם של המספלים בעניינים ערביים. דעה מקצועית זו הינה, כי יש לבטל את המימשל הצבאי מאחר שמנגנון מיותר זה אינו תורם לבטחון המדינה, אלא דווקא פוגע בו.

בשעתו התבלט אחד מראשי המחלקה, יהושע יהלום, כמבטא פומבי של דעה זו. כאשר התמנה כראש המחלקה הערבית של ההסתדרות, חזר ויעץ לבטל את המימשל הצבאי. כתוצאה מכך קרו מקרים שוואסו מושלים צבאיים על שליחי יהלום להיכנס לשטחים הנתונים לשיפוטם. לבסוף הוכרע יהלום על-ידי הבטחוניסטים — ובראשם שמעון פרס — המקיימים את המימשל הצבאי, ונאלץ ליתפטר. אך הדעות שהוא ביטא המשיכו להרדיף את ראשי המנגנון שעליו נימנה שמואל טולידאנו.

נשאר מה לבטל. אך כמו כל שאר הבורים המתרחשים במדינה ושמואל טולידאנו המתקבלות במפא"י, תלוי עתה גם גורלו של המימשל הצבאי במידת ה"צלתו של אשכול לבודד ולהיפטר מבין גוריון ודיין, כי למרות ששיקוליו המדיניים של לוי אשכול, כלפי חוץ וכלפי פנים, מדברים בעד הביטול, חושש הוא לספק על-ידי כך נשק נוסף נגדו, לידעיהם של יריביו.

יתכן שהיועץ החדש כלל אינו יודע באיזו מידה תלוי עתידה של האוכלוסיה הערבית בחוות-דעתו. ואמנם, היא לא תהיה הקובעת. אך היא תשפיע על החלטתו של ראש הממשלה, אשר סגנתו השכיחה כי גוד מחייבי ביטולו של המימשל הצבאי היתה: אין מה לבטל. התייצבותו של אשכול, הפעם, מול היש שנחץ לבטלו, המטיל כתם אפל על היש מישרת הדמוקרטית במדינת-ישראל, נובעת מטעמים פנימיים וחיצוניים גם יחד: • ביטול המימשל הצבאי היה מנוחיל למפא"י בבחירות הצלחה ניכרת בקרב

האוכלוסיה הערבית. מספר נציגי הערבים של מפא"י בכנסת ירדו, לאחר הבחירות האחרונות, מהמישה לארבעה.

היתה זו יכולה להיות ההיענות הקלה ביותר להצעת השלום של בור-גיבה, אשר העביר פעמים רבות מדי את כדור השלום לידיו של אשכול, וזאת ל"ענינה העוקבות של דעת הקהל בישראל וב"עולם. את כדור הנכונות לדון בשאלת הפליטים והגבולות ממשיך אשכול לעולם, תוך נוקשות, במנייה. על כן שוקל הוא אם אין ביטול המימשל הצבאי יכול לשמש בידיו כתחליף לתשובה אחרת על הצעות השלום של בורגיבה, במחיר מועט. מה תהיה החלטתו הסופית של ראש הממשלה ושר-הביטחון בעניין הנדון, ל"אור שיקוליו וחוויותיו של היועץ החדש לעניינים ערביים — להתפתחות ה"קרובה בתוך מפא"י פיתרונים. מסתבר, שגם גורל הכפופים לשטח שיפוטו של המימשל הצבאי, החשים על בשרם מה יש עדיין לבטל, תלוי, בעצם, בהחלטתו של בן-גוריון: אם יצא ברשימה נפרדת, או יתן לאנשיו להודגב מאחורי אשכול.

הקלפי הנסיונית

האזורים, כן לוקו

אילו נערכו השבוע הבחירות לכנסת ה"שישית, ואילו השתתפה בה רשימה נפרדת של צעירי מפא"י בראשות דוד בן-גוריון — היתה רשימה זו מכניסה לכנסת 27 חברי-כנסת.

תוצאה מהימיה זו הסתברה מתוך תוצאות הקלפי הנסיונית, בה השתתפו השבוע קרוב לאלף ישראלים, בשמונה רכבות שונות. זהו דגם מייצג סביר.

כן או לא? פתק-בחירות התחלק, הפעם, לשני חלקים.

חלקו הראשון כלל את רשימת-המפלגות הרגילה. הנשאלים נתבקשו להשיב בעד איזו מפלגה היו מצביעים, אילו נערכו הבחירות השבוע.

החלק השני הוקדש, הפעם, לבעיה הברורה: סיכוייה של רשימה בן-גוריונית, אם אמנם תקום כזאת. נוסח השאלה: "אילו היתה קמה רשימה נפרדת של צעירי מפא"י, ובראשה דוד בן-גוריון — האם היית מצביע בעדה?" הנשאלים נתבקשו להשיב "כן" או "לא".

ארבע הקלפיות נערכו במועדים דלהלן:

- קלפי מס' 1: ברכבת מתל-אביב ל-בנימינה, ביום החמישי, 13 במאי, בשעה 10.12, וחזרה מבנימינה לתל-אביב בשעה 11.54. הקהל, לפי התרשמות צוות הקלפי: רגיל.
- קלפי מס' 2: אותן הרכבות, ב"אותן השעות, ביום השישי. ברכבת ה"ראשונה היה אחוז גבוה מן הרגיל של

נאצי לונדסראל במדי מס' 1
מושלם מדי, בלשי מדי

נוסעים ערביים, וברכבת השניה ב"75% חיילים.

- קלפי מס' 3: מתל-אביב לבית-שמש ביום הראשון, בשעה 10.16, וחזרה לתל-אביב בשעה 11.54. כמו בכל הרכבות בקו ירושלים, בלשו ברכבת זו הדתיים.
- קלפי מס' 4: ברכבת-אכספרס מתל-אביב לחיפה ביום הראשון, בשעה 15.26, וחזרה בשעה 17.55.

דוח המפלגות: עזרה לימין. תוצאות כל הקלפיות האלה ביחד מראות כי חלו רק שינויים מעטים מאז הקלפי האחרונה, לפני שלושה שבועות.

● המערך השמאלי עלה באחוז וחצי, אך עודדו נופל בשני אחוזים מן השיעור שקיבל בקלפי הראשונה, לפני למעלה מחודשיים.

● המערך הימני עלה במידה ניכרת, בחמישה אחוזים. לפי תוצאות אלה, היה מערך-הימין זוכה ל-40 מנדטים בקירוב

בכנסת השישית, אילו נערכו הבחירות ה"שבוע. לעומת זאת ירדו, במקצת, הליברלים העצמאיים. הם חלשים במיוחד ברכבות בהן בולטים חיילים.

● מס'ם ירדה במקצת, אולי מפני ש"תעמולת יום-העצמאות הרחיקה את תודעת הציבור מבעיות השלום. ירדת הדתיים נובעת, אולי, מהרכב מיקרי של קהל ה"נוסעים — ואולי מנדידה לעבר המערך הימני.

הרוב: מכין הנמנעים. לגבי ה"שאלה השניה, ניכרת מגמה כמעט אחידה בכל הקלפיות. היא מוכיחה שיש אוצר גלום של כוח לרשימת בן-גוריון. מניין באו 209 בוחרים בן-גוריון? זוהי, אולי, השאלה החשובה ביותר בכל המיש"אל. התשובה:

● 80 מהם (כלומר: למעלה משליש) הצביעו בחלק הראשון של המישאל בעד המערך השמאלי. הם מהווים קרוב לשליש מבחורי המערך. משמע: אם תחלג מפא"י, יירד המערך השמאלי בשליש — ולא יהיה בהרבה יותר חזק מרשימת בן-גוריון, ● 95 מבחורי בן-גוריון נימנעו מהצ"עת בחלק הראשון של המישאל. כלומר: אם לא תופיע רשימת בן-גוריון, לא יצביעו כלל.

● שאר 34 הקולות באו מן המפלגות האחרות. 18 מן המערך הימני, 6 מ"הדתיים, 3 ממפ"ם, 5 מהקומוניסטים ו"2 מן הליברלים העצמאיים.

בסך הכל מהווים הבוחרים הפוטנציאליים של רשימת בן-גוריון 21.9 אחוז מכלל המשתתפים במישאל.

● **ל"א?** מענין לגתח את 450 ה"קולות שלא הסתפקו בכך שלא הצביעו בעד הוקו, אלא רשמו לאו מוחלט ב"פתק.

חלק ממצביעי-לאו אלה הביע את דעתו באופן הפגתי — אם בצורת מחיקה כס"ר לה ומכופלת של המילה "כן", אם ב"צורת ציון, לא מוחלטי.

בין השוללים היו 127 ממצביעי המערך השמאלי, 140 ממצביעי המערך הימני, 30 דתיים, 41 ממצביעי מפ"ם, 4 ממצביעי מק"י ו"26 ליברלים עצמאיים.

כן הפגינו את התנגדותם לרשימה בן-גוריונית 82 משתתפים, שנמנעו מהצבעה בחלק הראשון של המישאל. כלומר: אור"חיים שאינם תומכים אף באחת מן הרשי"מות הקיימות, אך השוללים בפירוש וב"תוקף רשימה חדשה של בן-גוריון.

מסתבר, אפוא, כי מחנה הנמנעים ה"מתנגדים לכל המפלגות הקיימות, מתחלק כמעט שווה-בשורה בין מחייבי בן-גוריון ובין שולליו הקיצוניים.

שבירת מופא"י. המסקנה ממישאל השבוע: החלוקה בין המפלגות הקיימות נשארה יציבה, כפי שהסתמנה בקלפיות הקודמות. אך אם יופיע גורם חדש, כמו רשימה בן-גוריונית, ישתכשו כל החש"בנות.

במיקרה זה יסבול הימין אך מעט, וגם הדתיים והשמאל הקיצוני לא ייפגעו. אולם במרכז הטבלה עלול להתחולל שינוי מכריע, שפירושו חיסולה של מפא"י כ"כוח המכריע במדינה.

רוב מפא"י יוסיף ללכת אחרי לוי אש"כול. בעוד שאוהדי בן-גוריון קיבלו כ"40% בועזית מפא"י, הם קיבלו בקלפי הנסיונית רק 29.2% מבחורי המערך ה"שמאלי. אך למיספר זה יתווספו בוחרים לא-מפא"יים, הרוחשים אהדה אישית לבן-גוריון או לחבר צעיריו.

אם אמנם תקום רשימה כזאת, ואם אמנם לא תשתנה דעת הבוחרים עד ל"מועד הבחירות, עשויה הכנסת השישית לראות 27 ח"כים של מפלגת בן-גוריון לעומת 25 ח"כים של המערך השמאלי. אך קרוב לדאי"בי מספר זה לא יעמוד במיבחן המציאות של מערכת הבחירות — כאשר המנגנון האדיר של מפא"י יפעל נגד רשימה שלא יעמדו לרשותה לא מנגנון ולא תקציב של ממש.

עתונות

השליח הגיוחד

איש מכין חבריו במערכת הארץ לא ידע איך בדיוק הגיע נפתלי לביא ל"שטוק-הולם. שכן הוא לא נסע לשבדיה על חשבון עתונות, והרושם האישי של חבריו (המשך בעמוד 18)

* דהיינו: מכל המשתתפים בחלק ה"ראשון של המישאל, בתוספת המשתתפים (בעד ונגד) בחלק השני של המישאל, ש"לא השתתפו בחלק הראשון.

קלפי „העולם הזה“

קלפי	1	2	3	4	סה"כ הקלפיות	לפני 3 שבועות
סה"כ	233	370	104	210	917	(453)
נמנעים	36	59	7	38	140	(56)
אחוזים של קולות כשרים:						
מערך שמאלי	35	37.3	19.6	40.7	35.3	(33.7)
מערך ימני	31.9	37.3	34	24.4	32.7	(27.5)
כל הדתיים	12.2	6.4	36	10.5	12.5	(15.1)
מפ"ם	9.2	9	3.1	12.8	9.1	(11.2)
מק"י	4.6	5.8	3.1	1.8	4.2	(4.5)
ליברלים עצמאיים	7.1	4.2	4.2	9.8	6.2	(8)
	100%	100%	100%	100%	100%	(100%)

האם תצביע בעד רשימה נפרדת בראשות בן-גוריון?

כן	20.8	24.5	15.6	21.7	21.9
לא	43.6	50.4	43.1	47.6	47.2
לא השיבו	35.6	25.1	41.3	30.7	30.9
	100%	100%	100%	100%	100%